ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ГАЗРЫН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын код: ХОА-2021/132/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2021 он	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: BoldbaatarKh@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsurena@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Эрдэнэцэцэг Утас: 70432545 цахим хаяг: ErdenetsetsegD@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	*Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт*
АОУС	*Аудитын Олон Улсын Стандарт*
УСНББОУС	*Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт*
ТТЗ	*Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч*
ТШЗ	*Төсвийн шууд захирагч*
МЭГ	*Мал эмнэлгийн газар*
НДШ	*Нийгмийн даатгалын шимтгэл*
ХАОАТ	*Хүн амын орлогын албан татвар*
ЗДТГ	*Засаг даргын тамгын газар*
СТСХ	*Санхүү, Төрийн сангийн хэлтэс*
МЭЕГ	*Мал эмнэлгийн ерөнхий газар*
МЭҮН	*Мал эмнэлгийн үржлийн нэгж*

Агуулга

1.Төрийн аудитын байгууллагын санал, дүгнэлт....................3

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан 5

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 6

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан....................8

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 10

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 10

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан 12

3. Аудитын тайлан 12

3.1. Ерөнхий зүйл 12

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй 13

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт....................13

3.4. Материаллаг байдал 14

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд 14

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт 15

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл....................16

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт....................16

3.9. Аудитын илрүүлэлт....................16

Залруулсан алдаа 17

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил....................

Аудитын зөвлөмж 18

3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд....................18

4. Менежментийн захидал 18

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт....................19

1.ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2021.02.18. № 1/62

танай ______________ -ны № ______________ -т

МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ГАЗРЫН
ДАРГА Д.БАТЦЭНГЭЛ ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Мал эмнэлгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Мал эмнэлгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. *Бусад мэдээлэл нь байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, үйл ажиллагааны тайлан, сумдын малын үржлийн нэгж, мал эмнэлгийн байцаагч нарын ажлын тайлан зэрэг /санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг/ агуулсан байна.*

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн төлөвлөлт зарцуулалт бодит бус, зориулалт бус зарцуулсан, санхүүгийн тайлангаар баталгаажуулаагүй өмнөх оны өглөг авлага зэрэг зардал гаргасан, хөрөнгө оруулалтын хэрэгжилт хангалтгүй, мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээний зардалд тавих дотоод хяналт сул, хөрөнгийн тооллого хийж үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, МЭУСЗ болон, вакцины зардлын тооцоог аж ахуйн нэгжүүдтэй хийж актаар баталгаажуулаагүй, хэмнэгдсэн зардлыг төвлөрүүлээгүй зориулалт бус зарцуулсан, бараа материалын дансанд үндсэн хөрөнгө болох хөрөнгүүдийг бүртгэсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 14-р зүйлийн 14.2.3-д "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.1.1-д "нягтлан бодох бүртгэлийн

21020592

анхан шатны баримт, холбогдох бусад баримт бичиг, мэдээ, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд шаардан гаргуулах, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах, Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх, "эрх ба үүрэг", "үнэн зөв байдал", "оршин байх", "толилуулга ба тодруулга", "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	376,118,340.05	632,313,161.09
34	УРЬДЧИЛГАА	-	55,000,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	-	55,000,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	351,515,138.84	577,313,161.09
351	Түүхий эд материал	143,469,967.05	229,421,015.24
35130	Эм боох материал	143,469,967.05	229,421,015.24
354	Хангамжийн материал	208,045,171.80	347,892,145.85
35410	Бичиг хэргийн материал	4,896,900.00	3,493,860.00
35420	Аж ахуйн материал	18,644,707.60	18,858,057.60
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,409,680.00	426,800.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	150,730.00
35470	Бусад хангамжийн материал	183,093,884.20	324,962,698.25
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	728,215,385.90	823,420,113.86
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	728,215,385.90	823,420,113.86
392	Биет хөрөнгө	725,555,385.86	789,335,113.74
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	316,131,151.72	316,131,151.72
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,529,985.68)	(11,374,571.52)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	755,940,400.15	838,664,000.15
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(648,535,775.77)	(681,257,366.18)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	312,655,170.60	386,364,380.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(277,672,670.10)	(304,848,669.21)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	28,112,388.06	44,792,388.06
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,326,294.38)	(16,462,409.82)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	298,531,212.20	284,908,990.20
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(40,750,210.94)	(67,582,780.26)
393	Биет бус хөрөнгө	2,660,000.04	34,085,000.12
39301	Програм хангамж	3,040,000.00	4,140,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(379,999.96)	(1,254,999.88)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	-	31,200,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,104,333,725.95	1,455,733,274.96
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	1,766,350.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	1,766,350.00
413	Өглөг	-	1,766,350.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	1,766,350.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,104,333,725.94	1,453,966,924.96
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,104,333,725.94	1,453,966,924.96
51101	Өмч: - төрийн	1,104,333,725.95	1,104,333,725.95

512	Хуримтлагдсан үр дүн	967,949,915.39	1,319,349,464.40
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	967,949,915.39	967,949,915.39
51220	Тайлант үеийн үр дүн		349.633.199.01
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	136,383,810.55	136,383,810.55
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,104,333,725.94	1,455,733,274.96

2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,341,876,643.16	2,037,451,723.15
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,077,352,268.96	535,275,572.15
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,077,352,268.96	535,275,572.15
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,077,352,268.96	535,275,572.15
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,432,600.00	3,000,900.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,074,919,668.96	532,274,672.15
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,264,524,374.20	1,502,176,151.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	870,433,200.00	848,103,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	870,433,200.00	848,103,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	394,091,174.20	654,072,951.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	63,900,000.00	382,321,900.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	139,719,880.00	209,417,600.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	187,471,294.20	62,333,451.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,237,542,917.21	1,681,795,229.75
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,237,542,917.21	1,681,795,229.75
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,235,667,722.54	1,629,070,271.75
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	89,752,300.00	114,126,000.00
210101	Үндсэн цалин	70,808,300.00	82,349,200.00
210102	Нэмэгдэл	14,744,000.00	27,576,800.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,200,000.00	4,200,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	11,219,100.00	15,342,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	7,629,000.00	10,796,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	897,500.00	1,136,500.00

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	718,000.00	909,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	179,500.00	227,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,795,100.00	2,273,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,864,362.00	32,927,200.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,112,544.00	9,532,200.00
210302	Түлш, халаалт	22,297,500.00	21,307,300.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,454,318.00	2,087,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	85,983,390.00	48,799,280.00
210401	Бичиг хэрэг	14,316,150.00	10,533,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	56,065,190.00	26,321,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,675,100.00	8,154,160.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,926,950.00	3,790,770.00
2105	Нормативт зардал	270,088,566.93	313,327,610.56
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	265,989,016.93	313,293,710.56
210502	Хоол, хүнс	4,020,950.00	12,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	78,600.00	21,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,061,783.33	326,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	150,000.00	301,000.00
210604	Урсгал засвар	1,911,783.33	25,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	701,351,097.30	943,509,315.60
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	701,351,097.30	943,509,315.60
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	400,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	44,347,122.98	162,478,715.59
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,054,831.41	56,527,577.94
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	23,292,291.57	105,951,137.65
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,875,194.67	52,724,958.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,300,000.00	42,859,870.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	40,077,070.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,300,000.00	2,782,800.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	575,194.67	9,865,088.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	575,194.67	9,865,088.00

3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,104,333,725.94	353,890,143.40
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	4,256,944.39
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	4,256,944.39
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(4,256,944.39)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,104,333,725.94	349,633,199.01

2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,266,956,974.20	1,529,766,659.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,432,600.00	3,000,900.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,432,600.00	3,000,900.00
120,004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,432,600.00	3,000,900.00
1,200,041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,432,600.00	3,000,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,264,524,374.20	1,526,765,759.20
1,310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	870,433,200.00	848,103,200.00
131,001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	870,433,200.00	848,103,200.00
1,311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	394,091,174.20	678,662,559.20
131,101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,000,000.00	-
131,103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	63,900,000.00	382,321,900.00
131,104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	139,719,880.00	234,007,208.20
131,105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	187,471,294.20	62,333,451.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,185,029,324.20	1,522,296,959.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,185,029,324.20	1,522,296,959.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,158,489,521.33	1,469,594,501.20
2,101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	89,752,300.00	114,126,000.00
210,101	Үндсэн цалин	70,808,300.00	82,349,200.00
210,102	Нэмэгдэл	14,744,000.00	27,576,800.00
210,103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,200,000.00	4,200,000.00

2,102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	11,219,100.00	15,342,500.00
210,201	Тэтгэврийн даатгал	7,629,000.00	10,796,600.00
210,202	Тэтгэмжийн даатгал	897,500.00	1,136,500.00
210,203	ҮОМШӨ-ний даатгал	718,000.00	909,100.00
210,204	Ажилгүйдлийн даатгал	179,500.00	227,300.00
210,205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,795,100.00	2,273,000.00
2,103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	34,925,798.00	33,302,200.00
210,301	Гэрэл, цахилгаан	7,112,544.00	9,532,200.00
210,302	Түлш, халаалт	26,274,800.00	21,682,300.00
210,303	Цэвэр, бохир ус	1,538,454.00	2,087,700.00
2,104	Хангамж, бараа материалын зардал	57,190,300.00	44,166,310.00
210,401	Бичиг хэрэг	16,468,300.00	6,619,100.00
210,402	Тээвэр, шатахуун	29,321,500.00	26,321,000.00
210,403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,231,000.00	8,580,160.00
210,406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,169,500.00	2,646,050.00
2,105	Нормативт зардал	64,532,480.00	11,839,470.00
210,501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	60,987,980.00	8,994,970.00
210,503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,544,500.00	2,844,500.00
2,106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,203,882.00	8,975,900.00
210,601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,537,282.00	4,128,000.00
210,603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	4,350,000.00
210,604	Урсгал засвар	2,666,600.00	497,900.00
2,108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	895,465,661.33	1,241,842,121.20
210,801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	895,465,661.33	1,241,442,121.20
210,806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	400,000.00
2,109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	200,000.00	-
210,901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	200,000.00	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	26,539,802.87	52,702,458.00
2,132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,375,000.00	42,837,370.00
213,207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	40,077,070.00

213,209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,375,000.00	2,760,300.00
2,133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	575,194.67	9,367,452.00
213,303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	575,194.67	9,367,452.00
2,135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24,589,608.20	497,636.00
213,503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,589,608.20	497,636.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	81,927,650.00	7,469,700.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	81,927,650.00	7,469,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	81,927,650.00	7,469,700.00
2,200	Дотоод эх үүсвэрээр	81,927,650.00	7,469,700.00
225,106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	81,927,650.00	7,469,700.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(81,927,650.00)	(7,469,700.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	0.00	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C07	Тайлант үеийн үр дүн		136,383,810.55	967,949,915.39	1,104,333,725.94
C08	**2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**		**136,383,810.55**	**967,949,915.39**	1,104,333,725.94
D01	**2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**		**136,383,810.55**	**967,949,915.39**	1,104,333,725.94
D08	Тайлант үеийн үр дүн		0.00	349.633.199.01	349.633.199.01
D09	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**		**136,383,810.55**	**1,317.583.114.4**	1.453.966.924.95

2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	851,103,200	841,735,748
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	851,103,200	841,735,748
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	808,203,600	798,898,378

2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	114,126,000	114,126,000
210101	Үндсэн цалин	82,349,200	82,349,200
210102	Нэмэгдэл	27,576,800	27,576,800
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,200,000	4,200,000
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	15,342,500	15,342,500
210201	Тэтгэврийн даатгал	10,796,600	10,796,600
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,136,500	1,136,500
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	909,100	909,100
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	227,300	227,300
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,273,000	2,273,000
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	33,302,200	33,302,200
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,532,200	9,532,200
210302	Түлш, халаалт	21,682,300	21,682,300
210303	Цэвэр, бохир ус	2,087,700	2,087,700
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	45,563,900	44,166,310
210401	Бичиг хэрэг	7,930,400	6,619,100
210402	Тээвэр, шатахуун	26,321,000	26,321,000
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,580,500	8,580,160
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,732,000	2,646,050
2105	**Нормативт зардал**	11,840,200	11,839,470
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	8,995,700	8,994,970
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,844,500	2,844,500
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	10,465,700	10,344,700
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,617,800	5,497,700
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	4,350,000	4,350,000
210604	Урсгал засвар	497,900	497,000
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	577,409,800	569,777,198
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	575,909,800	568,277,198
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,500,000	1,500,000
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	153,300	-
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	153,300	-
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	42,899,600	42,837,370
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	42,899,600	42,837,370
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	40,077,100	40,077,070
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,822,500	2,760,300
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	851,103,200	841,735,748
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	848,103,200	838,735,748
122005	Орон нутгийн төсвөөс	848,103,200	838,735,748
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	3,000,000	3,000,000
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,000,000	3,000,000
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**	10	55

2.6 АУДИТ ХИЙСЭН НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	-	**678164923.20**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	-	**678164923.20**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		678164923.20
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	-	447188057.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		447188057.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	-	59002647.00
210201	Тэтгэврийн даатгал		59002647.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	-	171974219.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	171,974,219.20
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	-	678164923.20
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	678164923.20
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		382,321,900.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		233,509,572.20
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		62,333,451.00

3.АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Мал эмнэлгийн газрын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг дарга Д.Батцэнгэл танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллагын төсвийн хөрөнгийн зарцуулалт, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 02 дүгээр сарын 08-наас 2021 оны 02 дугаар сарын 20–ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Эрдэнэцэцэг хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Мал амьтны эрүүл мэндийг хамгаалах, түүхий эд бүтээгдэхүүний эрүүл ахуйн байдлыг баталгаажуулах, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах замаар мал эмнэлгийн салбарыг оновчтой нэгдсэн бодлогоор хангагч, худалдааны чөлөөт байдлыг дэмжигч байгууллага болно гэсэн зорилт тавин үйл ажиллагаагаа явуулжээ. Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл нь:

- ✓ *Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах*
- ✓ *Мал, амьтны эрүүл мэнд, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах төрийн бодлого хэрэгжилтийг зохицуулах, хяналт тавьж хэрэгжүүлэх*
- ✓ *Хуулийн хүрээнд батлагдсан журам, дүрэм заавар, стандарт норм, нормативыг мөрдүүлэх*
- ✓ *Малын эрүүл мэнд дэд хөтөлбөр, халдварт өвчинтэй тэмцэх бэлэн байдлын төлөвлөгөө, шимэгчлэх өвчнийг эмчлэн сэргийлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон бодлогын баримт бичгүүдийг батлуулж хэрэгжилтийг хангуулах*
- ✓ *Сумын мал эмнэлгийн тасаг, МЭҮН-үүдийг мэргэжил арга зүй удирдлагаар хангах*
- ✓ *Малын эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн сан байгуулах*
- ✓ *Хүнсний аюулгүй байдал, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот ‘’бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай’’*
- *Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот ‘’төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай*

3.3 НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГО, ДОТООД ХЯНАЛТ

Мал эмнэлгийн газрын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус газрын одоо мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг ХХАА-н яамнаас авч хэрэгжүүлж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын шинэчлэлт, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцтэй байгаа эсэхийг судалж үзэхэд шинээр батлагдсан бодлого, журамд нийцсэн байна.

Цар тахлын нөхцөл байдалтай холбоотойгоор МЭЕГ-ын дотоод хяналтыг 2020 онд тус байгууллагад хэрэгжүүлээгүй ч аймгийн МЭГ-аас сумдын нэгжүүдэд хяналт хийсэн мөн аймгийн Төрийн сангаас өдөр тутмын санхүүгийн гүйлгээнд дотоод хяналт хэрэгжүүлсэн байна.

Байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүүд хэрэгжүүлсэн дотоод хяналтын тайлан мэдээ байхгүй байна.

Мал эмнэлгийн газрын дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд бага гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөгүй гэж үзлээ.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинд "Дунд" гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинд 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт зарлагын 1237542.9 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 12375.4 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон.

Харин гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинд 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогын 2037451.7 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 20374.5 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Мал эмнэлгийн газрын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 351399.9 мянган төгрөгөөр буюу 20.5 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
АВЛАГА	24,603.2	55,000.0	30,396.8
БАРАА МАТЕРИАЛ	351,515.10	577,313.30	225,798.2
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	728,215.4	823,420.3	95,204.9
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	**1,104,333.7**	**1,455,733.6**	**351,399.9**
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР	0.0	1,766.3	1,766.3
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН	1,104,333.7	1,453,967.3	349,633.6
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР	**1,104,333.7**	**1,455,733.6**	**351,399.9**

Авлага дансны үлдэгдэл 55000.0 мянган төгрөг болж 30396.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд төслийн хөрөнгө оруулалттай холбоотой урьдчилж гарсан зардал нэмэгдэж өмнөх оны төсвийн хэмнэлтийн 24603.2 мянган төгрөгийн авлага нэмэлт санхүүжилтээр бүрэн орж ирж зарцуулагдсан байна.

Тайлант онд хувь хүн, аж ахуйн нэгжтэй холбоотой тооцоо хийгээгүй, өглөг авлага тооцоогүй, бараа материалын хоорондын тооцоо хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 486123.0 мянган төгрөг болж 134608.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн малын эмэг, лабораторийн багаж, ариутгалын бодисын үлдэгдэл нөлөөлж байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 728215.4 мянган төгрөг, оны эцэст 896296.0 мянган төгрөг болж 168080.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна .

Үндсэн хөрөнгийн данс нь МЭЕГ-аас 184558.1 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж шилжүүлэн авсан, аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр 100000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө бүртгэсэн, 2020 оны 07 сарын 08-ны 131 тоот ИТХ-ын тогтоолоор 13622.2 мянган төгрөгийн мал угаалгын ванн Булган суманд давхар орлого авсан хөрөнгийг буурулсан байна.

Өр төлбөр оны эхэнд байхгүй тайлант оны эцэст 1766.3 мянган төгрөгийн өр бүртгэсэн байгаа нь төсвийн хөрөнгийн үргүй зардал гаргаж төсвийн хэмнэлт гаргаагүй байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1435652.8 мянган төгрөг болж тайлант 331319.1 мянган төгрөгөөр буюу цэвэр хөрөнгийн дүнгээр өсгөсөн байгаа нь тайлангийн үнэн зөв байдалтай нийцээгүй байгааг залруулж бичилт хийлээ.

Мал эмнэлгийн газрын 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 304424.9 мянган төгрөгөөр буюу 30.5 хувиар буурсан байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан 304424.9 мянган төгрөгийн орлогоос үнэ төлбөргүй орлого 304424.9 мянган төгрөгөөр буурсантай холбоотой байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 464332.7 мянган төгрөгөөр буюу 68.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан 464332.7 мянган төгрөгийн зардал нь цалингийн зардал 24373.7 мянган төгрөгөөр, БГАҮ-ний зардал 240391.8 мянган төгрөгөөр, бараа үйлчилгээний зардал 199567.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү 4256.9 мянган төгрөг бичигдсэн нь элэгдэлтэй хөрөнгө акталсантай холбоотой хөрөнгийн элэгдэл бичигдсэнийг залруулж үндсэн хөрөнгийн гарзаар бүртгүүлсэн.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт:

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 761335.9 мянган төгрөгөөр нийт зарлагыг 761335.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

МЭЕГ-аас үндсэн үйл ажиллагааны зардалд 848103.2 мянган төгрөгөөр, өөрийн орлогыг 3000.0 мянган төгрөгөөр нийт 851103.2 мянган төгрөгөөр санхүүжүүлсэн боловч төсвийн хуваарь 3 удаа өөрчлөгдсөн өөрчлөлт хийгдсэн төсвийн хуваарь албан ёсоор баталгаажаагүй байна.

Төсвийн гүйцэтгэл:

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 3 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 761335.9 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 761335.9 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 848103.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт, 3000.9 мянган төгрөгийн өөрийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 841735.8 мянган төгрөгийг зарцуулж 9367.4 мянган төгрөгийн төсвийн хэмнэлтийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 841735.8 мянган төгрөг буюу 95% зарцуулсан байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийн 3 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлсэн боловч хөтөлбөр бүрээс хэмнэлт гаргасан байна.

Хөтөлбөр арга хэмжээний хэмнэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Код	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Мөнгөн дүн
80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	8,082,832
80802	Тэтгэвэрт гарахад олгох мөнгөн тэтгэмж	62,230
82502	Мал эмнэлгийн үйлчилгээ	1,168,140
82508	Мал эмнэлгийн газар	54,250
	ДҮН	**9,367,452**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 4.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт:

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангаас мал хөтөлбөр арга хэмжээнд 100000.0 мянган төгрөг, МЭУС зардлын санхүүжилт 280321.9 мянган төгрөг, өмнөх оны хэмнэлтээс 26589.6 мянган төгрөг, төсөл хөтөлбөрөөс 55904.0 мянган төгрөг, вакцины зардалд 180655.1 мянган төгрөг, бусад 35181.9 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн.

Нэмэлт санхүүжилтийн орлогоос мал хөтөлбөрийн хүрээнд малын эмэг, тоног төхөөрөмж авах 100000.0 мянган төгрөг, МЭУСЗ болон бусад ариутгалын бодис авахад 280321.9 мянган төгрөг, малын вакцины үнэнд 180655.1 мянган төгрөг, бусад аж ахуйн зардалд 34684.3 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулж 497.6 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 126 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 22 мэдээллийг огт оруулаагүй, 2 мэдээлэл дутуу мэдээлсэн байна. Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш дүн бүхий орлого буюу сар бүрийн санхүүжилтийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулснаас санхүүжилтийн орлогын мэдээллийг байршуулаагүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Мал эмнэлгийн газар нь 2019 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах албан шаардлага, зөвлөмжийг өгсөн байна. Хэрэгжилтийг хүснэгтээр харуулбал:

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	-	-	-	-	-	-	-
Албан шаардлага	-	-	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	2	3,060.0	1	3,060.0	1	-	60%
Нийт дүн	2	3,060.0	1	3,060.0	1	-	60%

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар 414180.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 60758.0 мянган төгрөгийн алдаа залруулж 9331.5 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож 214235.6 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд 1 албан шаардлага, 129854.9 мянган төгрөгийн 9 зөрчилд зөвлөмж хүргүүллээ.

<u>Залруулсан алдаа</u>: Аудитаар тайлант хугацааны үнэ төлбөргүй орлого болон үйл ажиллагаатай холбоотой орлого дутуу бүртгэсэн 29558.0 мянган төгрөгийн орлогыг үр дүн мөнгөн хөрөнгийн тайланд, барилгын зураг хийсэн зургийн орлогыг бүртгээгүй 31200.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөд орлого бүртгэх залруулга хийгдсэн.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар 353422.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчил илэрснээс 9331.5 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож 214235.6 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүллээ.

1. Өглөг, авлагатай холбоотой

1.1. *<u>Илрүүлэлт:</u>* Цалингаас суутгасан хүн амын орлогын албан татварыг төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй 233.6 мянган төгрөг,
<u>Илрүүлэлт:</u> Байгууллагын даргын тушаалаар суутгасан суутгалыг дутуу суутгасан тушаалын биелэлт хангалтгүй 837.7 мянган төгрөг,
<u>Илрүүлэлт:</u> Удирдах албан тушаалын сонгон шалгаруулалтаар мэргэжлийн хүн ажиллах албан тушаалд сонгон шалгаруулалт явуулаагүй, ИТХ-ын нарийн бичгийн дарга нарын сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн мэргэжлийн бус, тэтгэвэрт гарсан хүн ажиллаж өмнө авч байсан удаан жил, зэрэг дэвийн нэмэгдэл олгож төсвийн үргүй зардал гаргасан 4770.2 мянган төгрөг,
<u>Илрүүлэлт:</u> Махны нөөц бэлтгэх үлдэгдэл үнэ гэж төрийн банкны түр дансаар гарсан мөнгө тооцоо хийж баталгаажуулаагүй анхан шатны баримт дутуу өглөг авлагаар тусгагдаагүй зардал шилжүүлсэн 3490.0 мянган төгрөгийн зөрчлүүд тус тус илэрлээ.

1.2. *<u>Эрсдэл:</u>* Төсвийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй байх, төсөв хэтрүүлэн зарцуулсан байх, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, үнэн зөв байх бодит байдал хангагдахгүй байх

1.3. <u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Төлбөрийн акт тогтоох

1.4. <u>Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:</u> Хүлээн зөвшөөрсөн

2. Мөнгөн хөрөнгө, төсөвтэй холбоотой

2.1. *<u>Илрүүлэлт:</u>* МЭУСЗ-ын сумдын санхүүжилтийг батлагдсан төсвөөс тогтоол шийдвэргүй илүү олгож төсөв хэтрүүлсэн, батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан, ИТХ-ын тогтоолоор батлагдаагүй тарифаар МЭ-ийн үйлчилгээний хөлсийг нэмж санхүүжилт баталсан, УТ-өөс санхүүждэг томуугийн тарилгын үйлчилгээний хөлсийг ОН-ийн төсөвт баталж зарцуулсан нь төсвийн үр өгөөжийг бууруулсан 80500.0 мянган төгрөг,
<u>Илрүүлэлт:</u> МЭЕ-газраас МЭ-ийн газарт 2020 онд 3 удаа төсвийн өөрчлөлт хийж санхүүжилтийг баталж зарцуулсан боловч ХХААЯ-ны сайдын тодотгосон төсвийн тушаал шийдвэргүй, баталгаажуулаагүй төсвийн хуваариар санхүүжилт олгосон, батлагдсан орон тоо 32 байхад цалингийн цэсээр 57 хүн цалин авч байгаа орон тоо илүү, төсөв бодит бус төлөвлөгдсөн, төсвийн бодит үр дүн буурсан 80192.6 мянган төгрөг,
<u>Илрүүлэлт:</u> Хувь иргэн, аж ахуйн нэгжийн хоорондын тооцоо хийж баталгаажуулаагүй, хөрөнгийн орлого, мөнгөн хөрөнгийн зарлага зөрүүтэй, е баримтгүй гүйлгээ хийсэн, анхан шатны баримтыг хуулбараар бүрдүүлсэн, өглөг авлага тооцоогүй 28953.4 мянган төгрөг, Өмнөх оны төсвийн хэмнэлтийг авлагаар

тусгаж нэмэлт дансаар санхүүжилт буцаан авсан боловч өмнөх оны өглөг гэж тайлан балaнст тусгагдаагүй тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй
Илрүүлэлт: МЭУСЗ-ийн өглөг аж ахуйн нэгжүүдэд шилжүүлсэн, төсвийн хэмнэлтийг зориулалт бусаар зарцуулсан 24589.6 мянган төгрөгийн зөрчлүүд тус тус илэрлээ.

2.2. Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй байх төсөв хэтрүүлэн зарцуулсан байх, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, үнэн зөв байх бодит байдал хангагдахгүй байх

2.3. *Өгсөн зөвлөмж: Албан шаардлага өгөх*

2.4. *Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:* Хүлээн зөвшөөрсөн.

Аудитын зөвлөмж: Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн 129854.9 мянган төгрөгийн 9 алдаа, зөрчилд зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Дараагийн аудитаар болосвролын салбарт олгогдож байгаа тэтгэвэр, тэтгэмжийн олголт, хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын ажлуудыг авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3. Хөрөнгийн данстай холбоотой

3.1. Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгө, бараа материалын тооллого хийж үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, өмч хамгаалах комиссын дотоод хяналт сул, бараа материалын дансанд үндсэн хөрөнгө болох хөрөнгүүд бүртгэлтэй, хөрөнгийн бүртгэлийг стандартын дагуу цэгцлээгүй,
Илрүүлэлт: Төсөл хөтөлбөрөөс МЭҮН-ийн байр засварлах санхүүжилт ирсэн боловч гэрээний гүйцэтгэл байхгүй, хэзээ хүлээлгэн өгөх нь тодорхой бус, явцын хяналт хийгдээгүй ажлын даалгавар, зураг төсөв хийгээгүй 55000.0 мянган төгрөг,
Илрүүлэлт: Аймгийн ОНХС-ийн малын эрүүл мэнд хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын хэрэгжилт хангалтгүй, зарим ажлууд хийгдээгүй 59750.0 мянган төгрөг,
Илрүүлэлт: Тандалт, судалгаа, хяналт хийх шатахууны зардлыг дээд газраас бүрэн өгсөн байхад төсвийн шатахуун зарцуулалт хэт өндөр үрэлгэн байдлаар зарцуулагдсан, тэвчиж болох зардал хэмнэгдээгүй, шатахуун зарцуулалтын тайлан зөрүүтэй зэрэг зөрчлүүд тус тус илэрлээ.

3.2. Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, хуулийн хэрэгжилт хангагдахгүй, байх дотоод хяналтын үр дүнг хэрэгжүүлээгүй байх, хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалт хангалтгүй байх

3.3. *Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 16-р зүйлийн 16.5.4-д "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", Төсвийн тухай хуулийн 41-р зүйлийн 41.2.7-д "хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, хүрэх үр дүнг хангаж ажиллах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.1.1-д "нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны баримт, холбогдох бусад баримт бичиг, мэдээ, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд шаардан гаргуулах" бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.2.4-д "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль*

болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах", Төсвийн тухай хуулийн 14-р зүйлийн 14.2.3-д "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллаж е-баримтын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах,

3.4. *Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:* Хүлээн зөвшөөрсөн

4. Мөнгөн хөрөнгө, хөрөнгө оруулалттай холбоотой

4.1. *Илрүүлэлт:* МЭУСЗ болон, вакцины зардлын тооцоог аж ахуйн нэгжүүдтэй тооцоо бүрэн хийж актаар баталгаажуулаагүй, МЭУСЗ-ийн хэмнэгдсэн зардлыг төвлөрүүлээгүй зориулалт бус зарцуулсан 5090.0 мянган төгрөг,
Илрүүлэлт: Удирдах албан тушаалын сонгон шалгаруулалтаар мэргэжлийн хүн ажиллах албан тушаалд сонгон шалгаруулалт явуулаагүй, тэтгэвэрт гарсан хүн ажиллаж НДШ, болон цалингийн шатлалын зөрүүгээр төсвийн үргүй зардал гаргасан 2964.9 мянган төгрөг,
Илрүүлэлт: МЭГ-ын подвал, узель засварын ажил хийхээр 04 тоот гэрээг хувь иргэнтэй хийсэн боловч хүлээн авсан акт байхгүй, хийх ажлын зураг төсөвгүй, ажлын гүйцэтгэл байхгүй, хугацаандаа хүлээлгэн өгөөгүй 3520.0 мянган төгрөг,
Илрүүлэлт: Үнэт цаасны тооцоо болох малын гарал үүслийн бичиг болон ахуйн шинжилгээний орлогын тооцоо хийгээгүй, тооцоо бодсон актаар баталгаажуулаагүй, дотоод хяналт сул,
Илрүүлэлт: Барилгын зураг төсвийн зураг хийлгэх зардалд гарсан зардлыг бүртгэлд тусгаагүй 3800.0 мянган төгрөгийн зөрчлүүд илэрлээ.

4.2. *Эрсдэл:* Төсвийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй байх, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал хангагдахгүй байх

4.3. *Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 14.2.3-д "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх" Төсвийн тухай хуулийн 41-р зүйлийн 41.2.7-д "хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, хүрэх үр дүнг хангаж ажиллах", 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.1.1-д "нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны баримт, холбогдох бусад баримт бичиг, мэдээ, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд шаардан гаргуулах", ТАЗ-ийн 07 тоот зөвлөмжийн 8-р зүйлд "Тэтгэвэр тогтоолгох насанд хүрсэн..үндэслэлээр чөлөөлөгдсөн хүнийг төрийн албаны сонгогддогоос бусад үндсэн албан тушаалд томилон ажиллуулж болохгүй..."гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллах*

4.4. *Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:* Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 6 дугээр сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ

Огноо:	Аудитын нэр:	**Мал эмнэлгийн газрын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит**	Аудитын код:

2021

ХОА-2021/132/СТА-

Шалгагдсан байгууллагын нэр: **Мал эмнэлгийн газар**

Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Цалингаас суутгасан хүн амын орлогын албан татварыг төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй	233.6	Төлбөрийн акт	Мал эмнэлгийн газрын дарга, Санхүү, албаны дарга, Нягтлан бодогч	Д.Батцэнгэл Ц.Бямбацогт Л.Энхтуул
2	Байгууллагын даргын тушаалаар суутгасан суутгалыг дутуу суутгасан тушаалын биелэлт хангалтгүй	837.7	Төлбөрийн акт		
3	Удирдах албан тушаалын сонгон шалгаруулалтаар мэргэжлийн хүн ажиллах албан тушаалд сонгон шалгаруулалт явуулаагүй, ИТХ-ын нарийн бичгийн дарга нарын сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн мэргэжлийн бус, тэтгэвэрт гарсан хүн ажиллаж өмнө авч байсан удаан жил, зэрэг дэвийн нэмэгдэл авч төсвийн үргүй зардал гаргасан	4770.2	Төлбөрийн акт		
4	Махны нөөц бэлтгэх үлдэгдэл үнэ гэж төрийн банкны түр дансаар гарсан мөнгө тооцоо хийж баталгаажуулаагүй анхан шатны баримт дутуу өглөг авлагаар тусгагдаагүй зардал шилжүүлсэн	3490.0	Төлбөрийн акт		
5	МЭУСЗ-ын сумдын санхүүжилтийг батлагдсан төсвөөс тогтоол шийдвэргүй илүү олгож төсөв хэтрүүлсэн, батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан, ИТХ-ын тогтоолоор батлагдаагүй тарифаар МЭ-ийн үйлчилгээний хөлсийг нэмж санхүүжилт баталсан, УТ-өөс санхүүждэг томуугүйн тарилгын үйлчилгээний хөлсийг ОН-	80500.0	Албан шаардлага		

	ийн төсөвт баталж зарцуулсан нь төсвийн үр өгөөжийг бууруулсан		
6	МЭЕ-газраас МЭ-ийн газарт 2020 онд 3 удаа төсвийн өөрчлөлт хийж санхүүжилтийг зарцуулсан боловч ХХААЯ-ны сайдын тодотгосон төсвийн тушаал шийдвэргүй, баталгаажуулаагүй төсвийн хуваариар санхүүжилт олгосон, батлагдсан орон тоо 32 байхад цалингийн цэсээр 57 хүн цалин авч байгаа, орон тоо илүү, төсөв бодит бус төлөвлөгдсөн, төсвийн бодит үр дүн буурсан	80192.0	Албан шаардлага
7	Хувь иргэн, аж ахуйн нэгжийн хоорондын тооцоо хийж баталгаажуулаагүй, хөрөнгийн орлого, мөнгөн хөрөнгийн зарлага зөрүүтэй, е баримтгүй гүйлгээ хийсэн, анхан шатны баримтыг хуулбараар бүрдүүлсэн, өглөг авлага тооцоогүй	28953.4	Албан шаардлага
8	Өмнөх оны төсвийн хэмнэлтийг авлагаар тусгаж нэмэлт дансаар санхүүжилт буцаан авсан боловч өмнөх оны өглөг гэж тайлан балансt тусгагдаагүй тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй МЭУСЗ-ийн өглөг аж ахуйн нэгжүүдэд шилжүүлсэн, төсвийн хэмнэлтийг зориулалт бусаар зарцуулсан	24589.6	Албан шаардлага
9	Үнэт цаасны тооцоо болох малын гарал үүслийн бичиг болон ахуйн шинжилгээний орлогын тооцоо хийгээгүй, тооцоо бодсон актаар баталгаажуулаагүй, дотоод хяналт сул байна	0	Зөвлөмж
10	М13ЭУСЗ болон, вакцины зардлын тооцоог аж ахуйн нэгжүүдтэй тооцоо бүрэн хийж актаар баталгаажуулаагүй, МЭУСЗ-ийн хэмнэгдсэн зардлыг төвлөрүүлээгүй зориулалт бус зарцуулсан	5090.0	Зөвлөмж
11	Тандалт, судалгаа, хяналт хийх шатахууны зардлыг дээд газраас бүрэн өгсөн байхад төсвийн шатахуун зарцуулалт хэт өндөр үрэлгэн байдлаар зарцуулагдсан, тэвчиж болох зардал хэмнэгдээгүй, шатахуун зарцуулалтын тайлан зөрүүтэй	0	Зөвлөмж
12	Үндсэн хөрөнгө, бараа материалын тооллого хийж үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, өмч хамгаалах комиссын дотоод хяналт сул, бараа материалын дансанд үндсэн хөрөнгө болох хөрөнгүүд бүртгэлтэй, хөрөнгийн бүртгэлийг стандартын дагуу цэгцлээгүй	0	Зөвлөмж
13	Төсөл хөтөлбөрөөс МЭҮН-ийн байр засварлах санхүүжилт ирсэн боловч гэрээний гүйцэтгэл байхгүй, хэзээ	55000.0	Зөвлөмж

	хүлээлгэн өгөх нь тодорхой бус, явцын хяналт хийгдээгүй ажлын даалгавар, зураг төсөв хийгээгүй				
14	Аймгийн ОНХС-ийн малын эрүүл мэнд хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын хэрэгжилт хангалтгүй, зарим ажлууд хийгдээгүй /малын ээмэг/	59750.0	Зөвлөмж		
15	МЭГ-ын подвал, узель засварын ажил хийхээр 04 тоот гэрээг хувь иргэнтэй хийсэн боловч хүлээн авсан акт байхгүй, хийх ажлын зураг төсөвгүй, ажлын гүйцэтгэл байхгүй, хугацаандаа хүлээлгэн өгөөгүй	3250.0	Зөвлөмж		
16	Удирдах албан тушаалын сонгон шалгаруулалтаар мэргэжлийн хүн ажиллах албан тушаалд сонгон шалгаруулалт явуулаагүй, тэтгэвэрт гарсан хүн ажиллаж шимтгэл, шатлалын зөрүүгээр төсвийн үргүй зардал гаргасан	2964.9	Зөвлөмж		
17	Өмнөх оны барилгын зураг төсвийн зардлыг эргэн тооцоогүй, тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, данс бүртгэлд тусгаагүй	3800.0	Зөвлөмж		
18	Үр дүн, мөнгөн гүйлгээний орлого дутуу тайлагнасан, үйл ажиллагааны орлого зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн	29558.0	Залруулсан		
19	Өмнөх оны барилгын зураг төсвийн зардлыг эргэн тооцоогүй, тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, данс бүртгэлд тусгаагүй	31200.0	Залруулсан		
ДҮН		**414180.0**			

ХОВД АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР